Kod przedmiotu: 46

1. INFORMACJE O PRZEDMIOCIE – KARTA PRZEDMIOTU

A. Podstawowe dane

Nazwa przedmiotu/zajęć	**Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne– Zajęcia praktyczne**
Nazwa przedmiotu/zajęć w języku angielskim	**Surgery and surgical nursing - Practical classes in a clinical setting**
Kierunek studiów	*Pielęgniarstwo*
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia
Profil studiów	praktyczny
Forma studiów	stacjonarne
Jednostka prowadząca kierunek	Karkonoska Akademia Nauk Stosowanych w Jeleniej Górze Wydział Nauk Medycznych i Technicznych Katedra Nauk Medycznych
Imię i nazwisko nauczyciela(-li) i stopień lub tytuł naukowy osoby odpowiedzialnej za przygotowanie sylabusa	mgr Renata Wysocka mgr Iwona Joks-Wilimek
Przedmioty wprowadzające	Anatomia, fizjologia, badanie fizykalne, biochemia, pozytywne zaliczenie ćwiczeń w MCSM oraz części wykładowej z chirurgii
Wymagania wstępne	Osiągnięte efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności w wyniku realizacji Anatomii, Fizjologii, Patologii, Farmakologii, Zakażeń szpitalnych i Podstaw pielęgniarstwa oraz kompetencje społeczne niezbędne do pracy w zespole i sprawowania opieki nad pacjentem.

B. Semestralny/tygodniowy rozkład zajęć według planu studiów

Semestr	Wykłady (W)	Ćwiczenia (Ć)	Ćwiczenia w MCSM (Ćw. MCSM)	Seminarium (S)	Zajęcia praktyczne (ZP)	Praktyki zawodowe (PZ)	Liczba punktów ECTS*
5	-	-	-	-	120	-	**4**

2. CELE KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU

C1	Wyposażenie studentów w wiedzę, umiejętności i kompetencje z zakresu chirurgii i pielęgniarstwa chirurgicznego przygotowujące go do opieki nad chorym leczonym w oddziale chirurgicznym niezbędne do realizacji zadań zawodowych oraz do sprawowania samodzielnej i profesjonalnej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem hospitalizowanym ze schorzeniami chirurgicznymi

3. EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU

Lp.	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu	Odniesienie do kierunkowych	Odniesienie do charakterystyk

		efektów uczenia się	II stopnia (kod składnika opisu)
WIEDZA - w zakresie wiedzy absolwenta zna i rozumie:			
W1	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;	D.W1.	P6S_WG P6S_WK
W2	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach w tym w chorobach nowotworowych;	D.W2	P6S_WG P6S_WK
W3	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych;	D.W3.	P6S_WG
W4	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w ich trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	D.W4.	P6S_WG
W5	zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;	D.W5.	P6S_WG
W6	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy organizmu pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	D.W6.	P6S_WG
W7	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową);	D.W7.	P6S_WG
W8	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	D.W8.	P6S_WG
W9	reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	D.W9.	P6S_WG
W10	metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	D.W10.	P6S_WK
W11	zasady żywienia pacjentów, z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed- i pooperacyjnych według obowiązyjących wytycznych, zaleceń i protokołów (*Enhanced Recovery After Surgery*, ERAS);	D.W11.	P6S_WG
W12	rodzaje i zasady stosowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego w określonych stanach klinicznych;	D.W12.	P6S_WG
W13	zasady opieki nad pacjentami z przetokami odżywczymi, w szczególności przezskórną endoskopową gastrostomią (*Percutaneous Endoscopic Gastrostomy*, PEG), gastostomią, mikrojejunostomią, przetokami wydalniczymi (kolostomią, ileostomią, urostomią) oraz przetokami powstałymi w wyniku powikłań;	D.W13.	P6S_WG
W14	zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz	D.W14.	P6S_WG

	zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom;		
W15	czynniki zwiększające ryzyko okołooperacyjne;	D.W15.	P6S_WG
W16	zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym;	D.W16.	P6S_WG
W17	metody i skale oceny bólu ostrego i oceny poziomu sedacji;	D.W17.	P6S_WG
UMIEJĘTNOŚCI - w zakresie umiejętności absolwent potrafi:			
U1	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	D.U1.	P6S_UW
U2	stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych;	D.U2.	P6S_UW
U3	dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych;	D.U3.	P6S_UW
U4	przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej;	D.U4.	P6S_UW P6S_UO
U5	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	D.U5.	P6S_UW
U6	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii;	D.U6.	P6S_UW
U7	przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;	D.U7.	P6S_UW P6S_UO
U8	wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych;	D.U8.	P6S_UW
U8	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego, oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji;	D.U9.	P6S_UW
U10	dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;	D.U10.	P6S_UW
U11	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	D.U11.	P6S_UW P6S_UO
U12	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym i uzależnień z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów;	D.U12.	P6S_UW
U13	prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z	D.U13.	P6S_UW

	wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej;		
U14	edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych;	D.U14.	P6S_UW P6S_UK
U15	prowadzić rozmowę terapeutyczną;	D.U15.	P6S_UK
U16	komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta;	D.U17.	P6S_UK
U17	organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych;	D.U18.	P6S_UW P6S_UO
U18	doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych;	D.U19.	P6S_UW
U19	przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybach pilnym i planowym;	D.U22.	P6S_UW P6S_UK
U20	rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych;	D.U23.	P6S_UW
U21	dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym usuwać szwy i zakładać opatrunki specjalistyczne;	D.U24.	P6S_UW
U22	dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	D.U25.	P6S_UW
U23	pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową i moczową;	D.U26.	P6S_UW
U24	przekazać pacjenta, zgodnie z procedurami, na blok operacyjny na badania inwazyjne lub przyjąć pacjenta z bloku operacyjnego po badaniach inwazyjnych, przekazać pacjenta z oddziału do innego oddziału, pracowni, podmiotu leczniczego oraz przekazać informacje o pacjencie zgodnie z zasadami protokołu SBAR (Situation –sytuacja, Background – tło, Assessment – ocena, Recommendation – rekomendacja);	D.U27.	P6S_UW
U25	pielęgnować żylny dostęp naczyniowy obwodowy i centralny oraz dotętniczy;	D.U40.	P6S_UW P6S_UO
U26	rozpoznać agonię i pielęgnować pacjenta umierającego;	D.U41.	P6S_UW
U27	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	D.U42.	P6S_UW
KOMPETENCJE SPOŁECZNE - w zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:			
K1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną lub opiekunem;	K.S1.	P6S_KR P6S_KO
K2	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu;	K.S2.	P6S_KO
K3	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	K.S3.	P6S_KR P6S_KK, P6S_KO
K4	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywanie czynności zawodowych;	K.S4.	P6S_KO
K5	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;	K.S5.	P6S_KK

K6	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	K.S6.	P6S_KR P6S_KK
K7	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	K.S7.	P6S_KR P6S_KK P6S_KO

4. METODY DYDAKTYCZNE

1.opis, objaśnienie i wyjaśnienie
2. metoda sytuacyjna
3. pokaz, ćwiczenia
4. dyskusja dydaktyczna
5. Metoda przypadku
6. analiza dokumentacji medycznej
7. proces pielęgnowania
8. raport ustny

5. FORMA I WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

Kryteria zaliczenia zajęć praktycznych

- obowiązkowa 100% obecność na zajęciach
- przestrzeganie regulaminu zajęć praktycznych
- aktywny udział w zajęciach praktycznych (włączanie się do dyskusji inicjowanej przez wykładowcę, przejawianie zainteresowania zagadnieniami omawianymi w trakcie zajęć praktycznych)
- w przypadku nieobecności zajęcia praktyczne muszą być zrealizowane w innym terminie ustalonym z prowadzącym zajęć
- zaliczenie procesu pielęgnowania
- zaliczenie tematyki zajęć praktycznych -TEST
- zaliczenie umiejętności praktycznych w oddziale chirurgicznym przewidzianych programem nauczania
- ocena kompetencji społecznych w czasie zajęć praktycznych odbywa się na zasadzie obserwacji studenta przez nauczyciela akademickiego i zespół terapeutyczny
- ocena końcowa z zajęć praktycznych

Na ocenę końcową składa się:

30% oceny wiedzy + 45% oceny umiejętności + 5% oceny kompetencji społecznych (ocena postawy studenta) + 20% oceny procesu pielęgnowania

Ocena końcowa:
5,0 – 4,90 – bardzo dobry
4,89 – 4,50 – plus dobry
4,49 – 4,0 – dobry
3,99 – 3,50 plus dostateczny
3,49 – 3,0 – dostateczny
< 3,0 – niedostateczny

6. TREŚCI PROGRAMOWE

	Tematyka zajęć	**Liczba godzin**
Semestr 5		
Zajęcia praktyczne (Z.P.) – 120 godzin		
Z.P.1	Zapoznanie ze specyfiką pracy oddziału chirurgicznego. Modele opieki pielęgniarskiej, standardy, procedury oraz dokumentacja obowiązująca w oddziale chirurgicznym. Diagnostyczno-terapeutyczna rola pielęgniarki. Udział pielęgniarki w zapobieganiu zakażeniom szpitalnym,	10

	Nawiązanie kontaktu z pacjentem i jego otoczeniem	
Z.P.2	Udział pielęgniarki w procesie diagnozowania, leczenia i pielęgnowania pacjenta we wstrząsie oligowolemicznym w oparciu o proces pielęgnowania chorego z krwawieniem z górnego odcinka przewodu pokarmowego	10
Z.P.3	Udział pielęgniarki w procesie diagnozowania, leczenia i pielęgnowania pacjenta z drenażem klatki piersiowej w przebiegu odmy opłucnowej	10
Z.P.4	Udział pielęgniarki w procesie diagnozowania, leczenia i pielęgnowania pacjenta z chorobą wątroby i dróg żółciowych. Pielęgnowanie chorego po usunięciu woreczka żółciowego w przebiegu kamicy przewodowej	10
Z.P.5	Udział pielęgniarki w procesie diagnozowania, leczenia i pielęgnowania pacjenta po zabiegu usunięcia jelita grubego. Pielęgnowanie chorego ze stomią (edukacja chorego i rodziny w zakresie samopielęgnacji, zaopatrzenia w sprzęt, diety, wsparcie psychiczne, kontakt z Kołem Stomików).	10
Z.P.6	Udział pielęgniarki w procesie diagnozowania, leczenia i pielęgnowania pacjentki po usunięciu gruczołu piersiowego (edukacja chorej i rodziny w zakresie rehabilitacji, zaopatrzenia w sprzęt, wsparcie psychiczne, kontakt z lokalnym Klubem Amazonek)	10
Z.P.7	Zaplanowanie i realizacja procesu pielęgnowania u pacjenta na wyciągu	10
Z.P.8	Rozpoznanie problemów, ustalenie i realizacja planu pielęgnowania wybranego pacjenta z wykorzystaniem karty procesu pielęgnowania	10
Z.P.9	Udział pielęgniarki anestezjologicznej w opiece nad pacjentem na bloku operacyjnym: monitorowanie stanu pacjenta podczas stosowania różnego rodzaju znieczuleń	20
Z.P. 10	Udział pielęgniarki instrumentariuszki w opiece nad pacjentem na bloku operacyjnym: zapoznanie z narzędziami chirurgicznymi, specyfiką pracy pielęgniarki instrumentariuszki	20
	Suma godzin	**120**

7. METODY (SPOSOBY) WERYFIKACJI I OCENY EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OSIĄGNIĘTYCH PRZEZ STUDENTA

(dla każdego efektu uczenia się wymienionego w pkt. 2. powinny znaleźć się metody sprawdzenia, czy został on osiągnięty przez studenta)

Efekt uczenia się	**Forma oceny**							
	Egzamin	**Zaliczenie z oceną**	**Test**	**Odpowiedź ustna**	**Praktyczne zaliczenie umiejętności**	**Proces pielęgnowania**	**Obserwacja i ocena pracy studenta.**	**Obserwacja zachowań studenta**
W1			X			X		
W2			X			X		
W3			X			X		
W4			X			X		
W5			X			X		
W6			X			X		
W7			X			X		
W8			X			X		
W9			X			X		
W10			X			X		
W11			X			X		
W12			X			X		
W13			X			X		
W14			X			X		
W15			X			X		
W16			X			X		
W17			X			X		

U1					X	X	X	X
U2					X	X	X	X
U3					X	X	X	X
U4					X	X	X	X
U5					X	X	X	X
U6					X	X	X	X
U7					X	X	X	X
U8					X	X	X	X
U9					X	X	X	X
U10					X	X	X	X
U11					X	X	X	X
U12					X	X	X	X
U13					X	X	X	X
U14					X	X	X	X
U15					X	X	X	X
U16					X	X	X	X
U17					X	X	X	X
U18					X	X	X	X
U19					X	X	X	X
U20					X	X	X	X
U21					X	X	X	X
U22					X	X	X	X
U23					X	X	X	X
U24					X	X	X	X
U25					X	X	X	X
U26					X	X	X	X
U27					X	X	X	X
K1							X	X
K2							X	X
K3							X	X
K4							X	X
K5							X	X
K6							X	X
K7							X	X

8. LITERATURA

Literatura podstawowa	1. red. nauk. Ścisło L.: Pielęgniarstwo chirurgiczne Warszawa PZWL 2023 2. Walewska E. Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego PZWL 2024 3. Wallner G. Banasiewicz T.:Chirurgia PZWL Warszawa 2021 4. Walner G. Richter P, Banasiewicz T.: Ostre schorzenia jamy brzusznej PZWL Warszawa 2024
Literatura uzupełniająca	1. Podstawowe czynności pielęgnacyjne i zabiegi medyczne : podstawy teoretyczne i katalog check-list / redakcja naukowa Małgorzata Dziechciaż. -Wyd. 1 Warszawa : PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2023. 2. Podstawy pielęgniarstwa. Tom 2, Wybrane umiejętności i procedury opieki pielęgniarskiej / red. nauk. Barbara Ślusarska, Danuta Zarzycka, Anna Majda. - Wyd. 1 - 8 dodruk. Warszawa : PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2021. - XXVI, 1148 s. : il. ; 24 cm. 3. MIchalak A. Sierżantowicz R,: Pielęgniarstwo operacyjne PZWL Warszawa 2023 4. Szewczyk M., Jawień A.:, Leczenie Ran Przewlekłych PZWL Warszawa 2019

9. NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS GODZIN I PUNKTÓW ECTS

Aktywność studenta		Obciążenie studenta – liczba godzin**
Zajęcia prowadzone z bezpośrednim udziałem nauczyciela lub innych osób prowadzących zajęcia	Udział w zajęciach dydaktycznych, wskazanych w pkt. 1B Wpisujemy sumę godzin, nie rozdzielamy na formy zajęć	120
Praca własna studenta	-	
Łączny nakład pracy studenta		**120**
	Liczba punktów ECTS	**4**

* ostateczna liczba punktów ECTS

** wartości przykładowe